

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

Razvoj sustava poticanja zapošljavanja i kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Alen Kolar akolar@zosi.hr

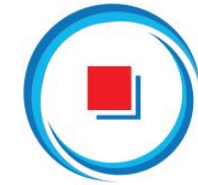
studeni 2019. godina

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 143/02, 33/05)

- **Primjena od 01.12.2002. do 31.12.2013. godine**
- **Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom**
- **Zapošljavanje osoba s invaliditetom pod općim uvjetima** (zapošljavanje na otvorenom tržištu rada) **ili posebnim uvjetima** (zapošljavanje u zaštitnoj radionici ili radnoj jedinici za zapošljavanje osoba s invaliditetom)

Poticaji

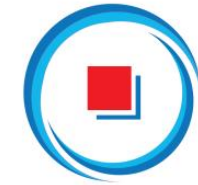
- Odluka o načinu ostvarivanja poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 141/05, 72/07), nova Odluka (8/08, 20/09, 96/09, 44/10, 97/13, 127/13 – **primjena do 31.12.2014.**)
  - redovni poticaji (doprinos ZO i zapošljavanje, SRU, OA)
  - posebni poticaji (obrazovanje, PRM, PUR, kreditna sredstva, RT)
  - posebna sredstva - Javni pozivi - odluke o sufinanciranju programa za održavanje zaposlenosti i poticanje zapošljavanja u zaštitnim radionicama (od 2008.)
- Sredstva za isplatu poticaja osiguravaju se iz općih prihoda Državnog proračuna (izvor 11)

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 143/02, 33/05)

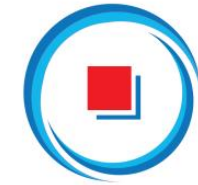
Kvota - do 31.12.2014. godine

- obveznici javna i državna tijela (do 31.12.2005.-1 OSI na 50 zaposlenih; do 31.12.2008.-1 OSI na 42 zaposlenih; do 31.12.2011.-1 OSI na 35 zaposlenih; do 31.12.2014.-1 OSI na 25 zaposlenih; do 31.12.2017.-1 OSI na 20 zaposlenih)
- obveznici koji ne zapošljavaju dovoljan broj OSI uplaćuju kvotu po stopi od 0,2% u vidu doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom,
- ostali obveznici uplaćuju kvotu po stopi od 0,1% na osnovicu obračuna doprinosa za obvezna osiguranja
- Sredstva kvote se uplaćuju u Državni proračun kao sredstva doprinosa za zapošljavanje OSI
- Ispunjenje kvote prati i kontrolira Porezna uprava
- Očevidnik o zaposlenim osobama s invaliditetom vodi Hrvatski zavod za zapošljavanje

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18)

- **Primjena od 01.01.2014.**
- **Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom**
- **Osnivanje centara za profesionalnu rehabilitaciju** (ustanove osnovane u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije OSI; zajednički ih osnivaju RH, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave)
- **Osnivanje integrativnih radionica** (uz ranije omogućeno osnivanje zaštitnih radionica/radnih jedinica)
- **Zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima** (zaštitna radionica, integrativna radionica, posebna radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom)
- **Pet provedbenih akata Zakona:**
  - Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom
  - Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom
  - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom
  - Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom
  - Pravilnik o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom

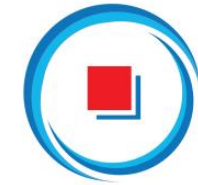

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18)

- **Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom** vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
  - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN 44/14, 97/14 i 2/15) – primjena od 09.04.2014. do 30.08.2018. godine
  - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18) – **primjena od 30.08.2018. godine**
- ZOSI koristi podatke iz očevidnika u svrhu **kontrole kvotnog zapošljavanja** (utvrđivanje obveze i ispunjenje kvote) i **poticanja zapošljavanja OSI** (isplata poticaja)
- **Sredstava prikupljena s osnove novčane naknade poslodavaca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom** (uplata u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna), **namjenskog su karaktera**
- koriste se za:
  - poticaje i nagrade pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuje ZOSI
  - projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provodi ZOSI
  - *održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije (izmjene i dopune Zakona 39/18; primjena od 0505.2018.)*
  - *poticaje pri zapošljavanju OSI koje isplaćuju korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika*
  - *projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provode korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika*

Kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

- **obveznici kvote su svi poslodavci (i javni i privatni) koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim predstavništva stranih osoba, stranih diplomatskih tijela i konzularnih predstavništava te integrativnih i zaštitnih radionica – primjena od 01.01.2015. godine**
- kvota se određuje po stopi od **3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih**
- izuzimanje iz ukupnog broja zaposlenih:
  - u **agenciji za privremeno zapošljavanje** ne ubrajaju se radnici koji su u radnom odnosu na temelju ugovora o radu za privremeno obavljanje poslova, odnosno radi ustupanja korisnicima – agencija mora biti upisana u evidenciju agencija za privremeno zapošljavanje ministarstva nadležnog za rad
  - ne ubrajaju se radnici koji su u radnom odnosu kod poslodavca na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za **obavljanje sezonskih poslova** i koji su temeljem tog ugovora prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje
  - u *udruzi osoba s invaliditetom koja pruža usluge osobne asistencije* ne ubrajaju se radnici zaposleni na poslovima osobne asistencije (*Pravilnik 2018; primjena od 30.08.2018.*)
  - izuzimaju se radnici zaposleni na poslovima Oružanih snaga RH, policijskom poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, primjenjuju posebni propisi o zaštiti na radu i koji ispunjavaju uvjete navedenih poslova s **posebnim uvjetima rada**
  - izuzimanje **zbog posebnih uvjeta rada** uz dobivenu suglasnost ZOSI temeljem prethodno pribavljenog mišljenja *Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo* (prije Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu)

Kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom - ispunjenje kvotne obveze -

- zapošljavanje propisanog (dovoljnog) broja OSI
- zamjenskom kvotom
  - ugovori o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava (vrijednost 30% min. plaće; ranije min. plaća)
  - ugovori o poslovnoj suradnji sa zaštitnom radionicom i integrativnom radionicom, odnosno trgovačkim društvom, zadrugom ili udrugom u kojima više od polovine radnika čine OSI (vrijednost 30% min. plaće; ranije min. plaća)
  - primanje na obavljanje prakse učenika s teškoćama u razvoju ili studenata s invaliditetom (1 praktikant; ranije 4/3 prak.)
  - primanje na obavljanje prakse rehabilitanata u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi CPR (1 prak.; ranije 2 prak.)
  - ugovor o obavljanju studentskog posla sa studentom s invaliditetom koji ima status studenta (vrijednost 30% min. plaće; ranije min. plaća)
  - primanje na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa OSI (1 OSI; ranija 2 OSI)
  - davanje stipendija za redovno obrazovanje OSI (vrijednost 30% min. plaće; ranije min. plaća)
- plaćanjem novčane naknade
  - naknada u visini 30% minimalne plaće (1.125,00 kn za 2019. godinu)
- ili kombiniranjem ova tri načina ispunjenja kvote

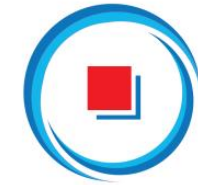
Kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom

- omogućeno je korištenje zamjenske kvote pod znatno povoljnijim uvjetima – Pravilnik 2018
- povećano korištenje zamjenske kvote kao načina ispunjenja kvote
  - 2015. godina: 150 poslodavaca najavilo zamjensko zapošljavanje prosječno 650 OSI/mj. putem 157 najava – 15,9 mil.kn
  - 2016. godina: 175 poslodavaca najavilo zamjensko zapošljavanje prosječno 866 OSI/mj. putem 212 najava – 23,9 mil.kn
  - 2017. godina: 213 poslodavaca najavilo zamjensko zapošljavanje prosječno 910 OSI/mj. putem 269 najava – 28,2 mil.kn
  - 2018. godina: 336 poslodavaca najavilo zamjensko zapošljavanje prosječno 3213 OSI/mj. putem 432 najave – 45,8 mil.kn
  - 1.-9.2019. godine: 474 poslodavaca najavilo zamjensko zapošljavanje prosječno 4200 OSI/mj. putem 474 najave – 42,1 mil.kn
- Izazovi:
  - Samo u listopadu 2019. godine najavljeno 85 novih najava uz postojećih 474 uz trend povećanja
  - Do kraja 2019. godine predviđa se ukupno preko 650 najava zamjenskog zapošljavanja preko 4300 OSI/mj. – predviđeni zamjenski iznos od 60,0 mil.kn
  - Pravilnikom 2018 propisan nadzor i kontrola zamjenskog ispunjenja kvote kod poslodavaca (terenski izvidi)

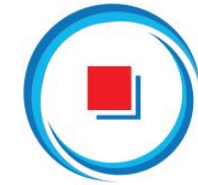
Kvota za zapošljavanje osoba s invaliditetom - 2019. godina -

- novčana naknada obračunava se u iznosu od 30% minimalne plaće (1.125,00 kn u 2019. godini)
- Iz evidencije Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom
  - u siječnju evidentirana 10731 zaposlena OSI te 9383 obveznika kvotnog zapošljavanja
  - u rujnu evidentirano 11308 zaposlenih Osi te 9909 obveznika kvotnog zapošljavanja
- Prosječno se mjesečno s osnove novčane naknade uplaćuju sredstva od 17,7 mil.kn (oko 0,2 mil.kn mjesečno manje nego 2018. godine)
- Evidentirano povećanje broja obveznika, povećanje broja zaposlenih OSI, povećanje broja korisnika zamjenske kvote (zamjenskog iznosa) uz smanjenje iznosa uplate sredstava novčane naknade

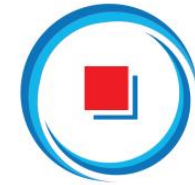
Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

- **Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (44/14, 2/15, 13/15, 113/16, 116/17; u primjeni od 01.01.2015. do 30.08.2018.)**
  - redovni poticaji (subvencija plaće; troškovi obrazovanja; PRM; PUR; kamate na kreditna sredstva; troškovi stručne podrške)
  - posebna sredstva (za programe inovativnog zapošljavanja; za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u integrativnim radionicama i zaštitnim radionicama)
- **Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (75/18, 120/18; u primjeni od 30.08.2018.)**
  - redovni poticaji (subvencija plaće; troškovi obrazovanja; PRM; PUR; *naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno ZO*; troškovi stručne podrške; *potpora za održivost samozapošljavanja OSI*)
  - posebna sredstva (za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti OSI kod poslodavaca na otvorenom tržištu rada odnosno kod OSI koje se samozapošljavaju; za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama)
- **Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (članak 16.-18.)**
  - Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote (30% minimalne plaće za kontinuitet od 12 mjeseci; do 30.08.2018. 15% minimalne plaće za kontinuitet od 6 mjeseci)

Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

- u 2017. godini:
  - isplaćeno ukupno 77.943.406,73 kn poticaja
  - prema 287 poslodavaca
  - za zapošljavanje 1037 osoba s invaliditetom
- u prvih 10. mjeseci 2019. godine:
  - isplaćeno ukupno 41.313.518,93 kn poticaja
  - prema 384 poslodavca
  - za zapošljavanje 1276 osoba s invaliditetom
- Izazovi :
  - Povećanje broj poslodavaca korisnika poticaja za sve veći broj zaposlenih osoba s invaliditetom
  - Pravilnikom 2018 proširen nadzor i kontrola namjenskog korištenja sredstava (terenski izvidi), osim za nadzor i kontrolu po ugovornim obvezama za posebna sredstva, PRM, PUR, obrazovanje, i na *subvenciju plaće*
- u 2018. godini:
  - isplaćeno ukupno 101.604.413,68 kn poticaja
  - prema 318 poslodavaca
  - za zapošljavanje 1163 osobe s invaliditetom
- isplata poticaja temeljena na pravilima o državnim potporama sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 (Uredba o skupnom izuzeću), te sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 (Uredba o de minimis potporama)

Zaštitne i integrativne radionice u odnosu na poslodavce na otvorenom tržištu rada (2006.-2018.)

- u posljednjih četrnaest godina (od 2006.- 10.2019. godine), poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom i osobama s invaliditetom koje se samozapošljavaju (poslodavci na OTR), te zaštitnim i integrativnim radionicama (ZIR), isplaćena poticajna sredstva u ukupnom iznosu od **626.252.633,88 kn**
- 237.272.038,75kn (37,89%) poslodavcima na OTR
- 388.980.595,13 kn (62,11%) ZIR-ovima

Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

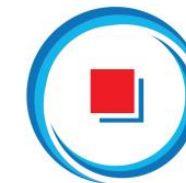

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

Godina	UKUPNO isplaćeno	ZIR isplaćeno	OTR isplaćeno	ZIR udio	OTR udio
2006	20.291.697,52	17.636.246,68	2.655.450,84	86,91	13,09
2007	43.569.858,47	29.932.364,67	13.637.493,80	68,70	31,30
2008	51.480.022,09	27.977.568,91	23.502.453,18	54,35	45,65
2009	40.660.840,00	15.288.049,17	25.372.790,83	37,60	62,40
2010	46.276.640,42	21.860.973,54	24.415.666,88	47,24	52,76
2011	34.319.334,96	24.811.480,78	9.507.854,18	72,30	27,70
2012	26.035.034,95	14.973.996,84	11.061.038,11	57,51	42,49
2013	24.364.598,02	13.845.592,73	10.519.005,29	56,83	43,17
2014	26.148.244,05	13.884.728,01	12.263.516,04	53,10	46,90
2015	39.997.789,72	25.816.820,69	14.180.969,03	64,55	35,45
2016	52.247.234,34	45.681.982,62	6.565.251,72	87,43	12,57
2017	77.943.406,73	56.635.777,91	21.307.628,82	72,66	27,34
2018	101.604.413,68	68.774.908,43	32.829.505,25	67,69	32,31
2019*	41.313.518,93	11.860.104,15	29.453.414,78	28,71	71,29
Ukupno	626.252.633,88	388.980.595,13	237.272.038,75	62,11	37,89

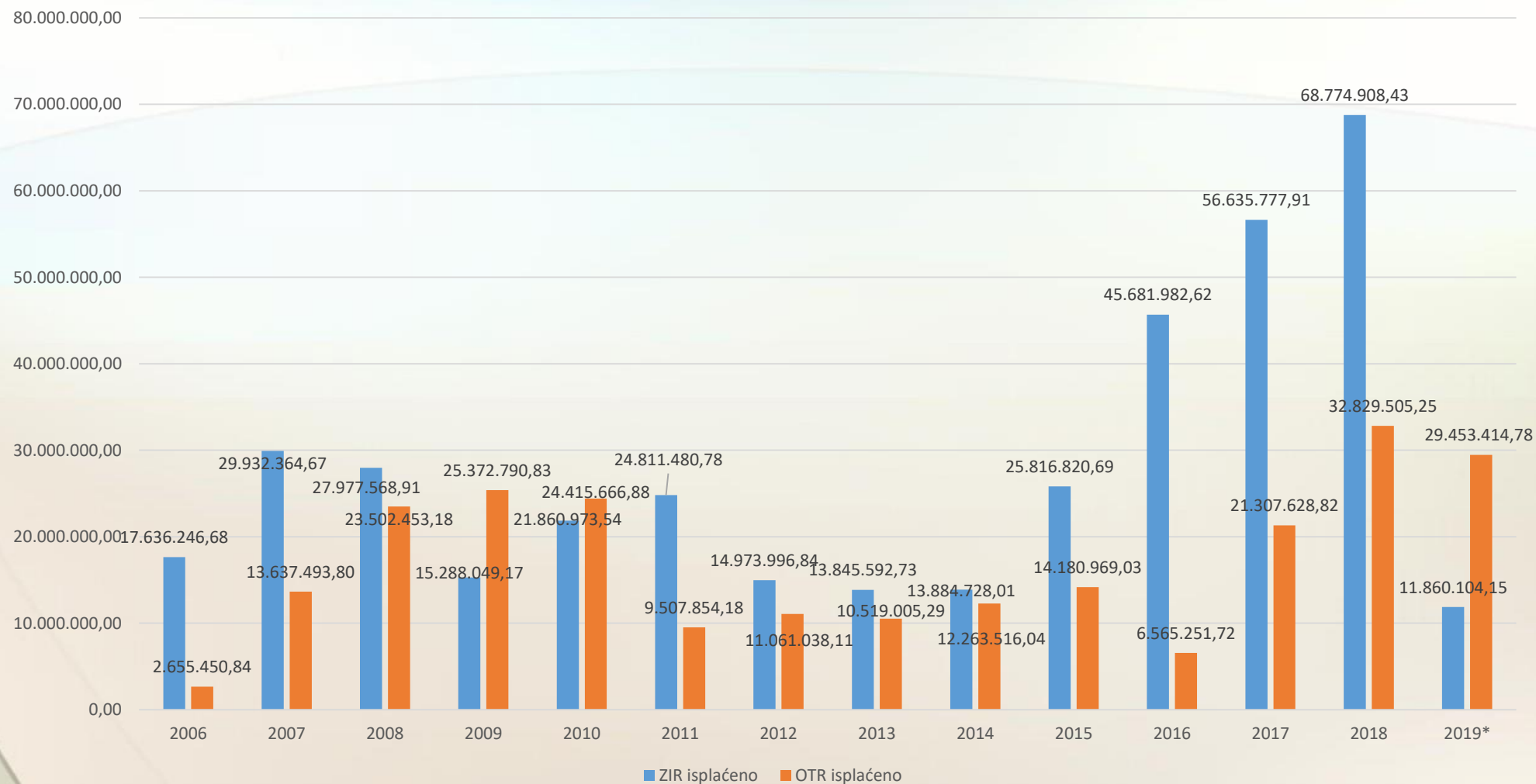
* 01.-10.2019. - još nisu isplaćena posebna sredstva po raspisanim javnim natječajima za ZIR

Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

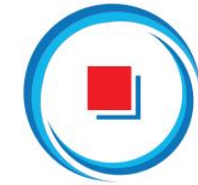

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

Isplaćeni poticaji ZIR i poslodavci na OTR (2006.-2019.)

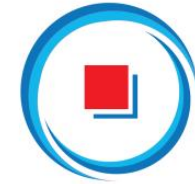
Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

ZIR i OTR - udio OSI po godinama					
Godina	Ukupno OSI	Broj OSI ZIR	Broj OSI OTR	Udio ZIR	Udio OTR
2006	618	410	208	66,34	33,66
2007	862	458	404	53,13	46,87
2008	1924	531	1393	27,60	72,40
2009	2437	552	1885	22,65	77,35
2010	3226	567	2659	17,58	82,42
2011	1267	593	674	46,80	53,20
2012	1297	592	705	45,64	54,36
2013	1349	565	784	41,88	58,12
2014	1345	537	808	39,93	60,07
2015	1427	526	901	36,86	63,14
2016	1063	518	545	48,73	51,27
2017	1037	502	535	48,41	51,59
2018	1163	570	593	49,01	50,99
2019	1276	501	775	39,26	60,74
<i>Prosijek</i>	<i>1561</i>	<i>571</i>	<i>990</i>	<i>44,91</i>	<i>62,78</i>

Razvoj sustava

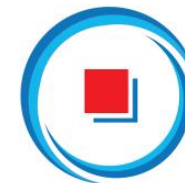
ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

- Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2014. godine, zakonski propisi vezani uz dodjelu poticaja usklađeni su s pravilima dodjele državnih potporama Europske (**Uredba o skupnom izuzeću i Uredba o državnim potporama male vrijednosti - de minimis**)
- Izmjenom zakonskih propisa 2014. godine, **sredstva su usmjerenija prema stvarnim potrebama osoba s invaliditetom** kako kod zapošljavanja na otvorenom tržištu rada tako i kod posebnih uvjeta zapošljavanja
- za razliku od razdoblja 2006.-2014. godine, kada su se sredstva osiguravala u Državnom proračunu iz izvor općih prihoda, **od 2015. godine**, sredstva se osiguravaju u Državnom proračunu **iz izvora namjenskih prihoda prikupljenih s osnove novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom**, a koju uplaćuju poslodavci koji ne ispunjavaju kvotu za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Razvoj sustava

- Danas kada je većina poticaja usmjerena u posebne uvjete zapošljavanja, a Zakon daje naglasak na zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, **potrebno je dodatno osnažiti suradnju sa poslodavcima na otvorenom tržištu rada** te dodatno **informirati** iste o poticanju zapošljavanja od strane Zavoda, kako bi isti **počeli** intenzivnije **koristiti** sve ono što im je Zakonom omogućeno
- **e-Zahtjevi, e-najave, e-izuzeća, e-pregled očevidnika**
Od 01.01.2019. godine omogućeno podnošenje zahtjeva za redovne poticaje, najava ispunjenja zamjenske kvote, podnošenje izjava o izuzećima od kvote, te pregled kvotne obveze kroz programsko rješenje
- Od 01.01.2020. godine planira se omogućavanje pregleda isplaćenih poticaja, podnošenje prijava na javne natječaje kroz programsko rješenje, odnosno elektronska komunikacija između korisnika i Zavoda

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOSŁJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

Hvala na pažnji

Alen Kolar

akolar@zosi.hr

telefon 01/6064-731

mobitel 099/2717-566